Príležitostná štúdia NBS

04/2026

Verejné investície v rámci politiky súdržnosti EÚ: prípad Slovenska

Marián Labaj, Richard Makara

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTÉM

www.nbs.sk

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.
Bez predchádzajúceho súhlasu autorov je povolené reprodukovať len krátke úryvky, najviac dva odseky, s uvedením zdroja.

Názory a výsledky uvedené v tejto práci sú názormi autorov a nepredstavujú oficiálne stanovisko Národnej banky Slovenska.

Vydavateľ
© Národná banka Slovenska 2026

Kontakt
Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Elektronická verzia
https://nbs.sk/en/publications/research-papers-working-and-occasional-papers-wp-op/

ISSN 2585-9277 (elektronická verzia)

Netechnické zhrnutie

EÚ fondy významne prispeli k celkovej úrovni verejných investícií na Slovensku, zároveň však zrejme ovplyvnili spôsob ich financovania. Výsledky naznačujú, že časť investícií financovaných z európskych zdrojov bola sprevádzaná nižšou úrovňou investícií financovaných z domácich zdrojov.

- Analýza poukazuje na to, že vyššie čerpanie európskych fondov je spojené s nižšou úrovňou domácich verejných investícií. Výsledky preto naznačujú určitý substitučný efekt medzi investíciami financovanými z EÚ fondov a investíciami financovanými z domácich zdrojov.

- Zároveň však platí, že európske fondy zvýšili celkový objem verejných investícií. Rast investičnej aktivity bol preto podporený predovšetkým externým financovaním, zatiaľ čo domáca investičná aktivita zostala relatívne utlmená.

Vývoj na Slovensku sa v tomto smere odlišuje od vývoja v porovnateľných krajinách strednej a východnej Európy.

- Pri porovnaní s vývojom v skupine podobných ekonomík sa ukazuje, že investície financované z domácich zdrojov na Slovensku dlhodobo zaostávajú za úrovňou, ktorú by naznačoval vývoj v porovnateľných krajinách. Tento rozdiel sa začal prejavovať približne od polovice 2000-tych rokov, teda v období rastúceho významu eurofondov.

EÚ fondy ovplyvňujú nielen objem, ale aj načasovanie verejných investícií.

- Verejné investície sa postupne viac koncentrujú do období spojených s programovacími cyklami EÚ fondov. To vedie k výraznejším investičným výkyvom a k nižšej stabilite investičnej aktivity v čase.

Výsledky naznačujú, že pri hodnotení verejných investícií nestačí sledovať len ich celkovú výšku. Dôležitý je aj zdroj ich financovania.

- Obdobia vysokých verejných investícií nemusia automaticky znamenať aj silnejšie domáce investičné úsilie. Vysoká investičná aktivita môže byť do veľkej miery výsledkom intenzívneho čerpania európskych fondov. Preto je vhodné rozlišovať medzi investíciami financovanými z domácich zdrojov a investíciami financovanými z EÚ.

Z pohľadu hospodárskej politiky je kľúčovou výzvou lepšie prepojenie európskych a domácich investičných zdrojov.

- Cieľom by nemalo byť len maximalizovať čerpanie eurofondov, ale zabezpečiť, aby ich využívanie podporovalo stabilný a dlhodobo udržateľný systém verejných investícií. To si vyžaduje lepšie strednodobé plánovanie, koordináciu domácich a európskych zdrojov a zmiernenie investičných výkyvov medzi jednotlivými programovacími obdobiami.

NÁRODNÁ
BANKA
SLOVENSKA
EUROSYSTÉM

www.nbs.sk